

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 448/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Rastislavom Zimmermannom, Pribišova 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 85/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 85/2019. Ďalej navrhuje priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným 8. júla 2019 na kauzálnom príslušnom Okresnom súde Banská Bystrica v upomínacom konaní domáhala od žalovaného zaplata sumy 24 500 eur s príslušenstvom. Proti platobnému rozkazu č. k. 16Up 853/2019 z 25. júla 2019 podal žalovaný odpor a následne boli realizované procesné úkony smerujúce k predloženiu súdneho spisu na prejednanie a rozhodnutie príslušnému okresnému súdu. Súdny spis bol okresnému súdu predložený 22. novembra 2019. Opíšu chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľka uvádza, že okresný súd vo veci po prvýkrát rozhodol rozsudkom z 28.septembra 2021, proti ktorému podal žalovaný odvolanie.

O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením z 31. októbra 2022 odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil, vec mu vrátil na nové rozhodnutie (súdny spis bol opätovne zaslaný okresnému súdu 1. decembra 2022, pozn.). Okresný súd vec prejednal na pojednávaní uskutočnenom 12. apríla 2023, na ktorom aj meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 21 C 85/2019-262 (právoplatným 13. júna 2023). Sťažovateľka ďalej konkretizuje jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, a to od postúpenia veci Okresným súdom Banská Bystrica do uskutočnenia prvého pojednávania (11 mesiacov) a ďalej od podania odvolania do predloženia súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného (4 mesiace). Dňa 22. marca 2022 podala sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu (§ 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ods. 1 zákona), ktorá bola vybavená upovedomením z 8. apríla 2022 a bola vyhodnotená ako neopodstatnená. Priznanie finančného zadosťučinenia a jeho výšku odôvodňuje narušením jej dôvery v právny systém a nadmerným predlžovaním jej právnej neistoty.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti zistil, že spĺňa podmienky v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde a podľa čl. 127 ústavy ústavnú sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02) ani vo vzťahu k namietanému postupu súdu (IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06). Overením obsahu súdneho spisu tiež zistil, že nebola podaná oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde], lebo od právoplatného skončenia napadnutého konania (bod 2 tohto uznesenia) nepochybne neuplynula lehota na podanie sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 91/04, IV. ÚS 186/08). Prijatiu ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie však v danom prípade bráni jej zjavná neopodstatnenosť [§ 56 ods. 1 a ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

5. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, ku ktorému dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

6. Podľa dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, IV. ÚS 258/2012, II. ÚS 478/2021, I. ÚS 329/2022, III. ÚS 290/2022) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla ústavná sťažnosť ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádza, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

7. Ústavný súd vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde požiadal okresný súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Okresný súd vo svojom vyjadrení č. k. Spr 564/2023-20 z 27. júla 2023 mal ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. Uvádzajúc chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní (ktorý sa zhoduje s opisom uvedeným v ústavnej sťažnosti, pozn.) a súhlasiac s vyjadrením zákonnej sudkyne, predsedníčka okresného súdu skonštatovala, že okresný súd vo veci sťažovateľky konal priebežne. Poukazujúc na to, že okresný súd patrí medzi sudy s najvyšším nápadom i počtom vybavených vecí, predsedníčka okresného súdu zdôraznila, že v každom súdnom konaní treba počítať s určitým časovým úsekom, ktorý je potrebný na realizáciu úkonov súvisiacich s prípravou veci na pojednávanie a rozhodnutie, s podaným odvolaním (doručenie odvolania spolu s výzvou na vyjadrenie druhej strane, predloženie spisu na rozhodnutie odvolaciemu súdu, konanie a rozhodovanie na odvolacom súde a následne úkony na prvoinštančnom súde). V podstatnej časti ďalej uviedla, že vo veci bol 12. apríla 2023 vyhlásený rozsudok (č. 1. 260) a jeho písomné vyhotovenie bolo doručené právny zástupcom strán konania 16. mája 2023 a 27. mája 2023 (č. 1. 266 a 267). Vec je teda právoplatne skončená k 13. júnu 2023, keď bola odoslaná aj elektronická doložka právoplatnosti rozsudku (právny zástupcovi sťažovateľky bola doručená 19. júna 2023 a právny zástupcovi žalovaného 13. júna 2023, pozn.). Predsedníčka okresného súdu navrhla zohľadniť obdobie pandémie COVID-19 v rokoch 2020 až 2022, a to ako objektívnu okolnosť, pre ktorú nemohli byť vykonané úkony v plnom rozsahu tak, ako by bolo potrebné. Výšku uplatneného primeraného finančného zadostučineniu považovala za neprimeranú dĺžku trvania konania, pretože celé obdobie od postúpenia veci okresnému súdu až doteraz nemožno považovať za zbytočné prieťahy tunajšieho súdu.

8. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a obsahu súdneho spisu overeného na okresnom súde zistil, že vo veci boli zrušené až štyri riadne nariadené pojednávania z dôvodu pandemickej situácie COVID-19, realizované boli pojednávania 21. mája 2021, 29. júna 2021, 7. septembra 2021 a 28. septembra 2021. Okresný súd rozhodol prvým rozsudkom č. k. 21 C 85/2019 z 28. septembra 2021, proti ktorému žalovaný podal odvolanie 22. novembra 2021. Zrušujúcim uznesením krajského súdu z 31. októbra 2022 bola vec vrátená okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Okresný súd vec v intenciách záverov krajského súdu prejednal na pojednávaní a vyhlásil rozsudok č. k. 21 C 85/2019-260 12. apríla 2023, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. júna 2023, čím bola právna neistota sťažovateľky odstránená. Ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľky mu bola doručená 22. júna 2023, teda v čase, keď bola vec okresným súdom meritórne rozhodnutá a právoplatne skončená. Napadnuté konanie sa tak aktuálne presunulo do štádia rozhodovania o výške náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Ústavný súd, rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej

len „ESLP“), k problematike zbytočných prietahov v súdnom konaní síce považuje fázu rozhodovania o výške náhrady priznaných trov konania za neoddeliteľnú súčasť konania ako celku, zároveň však pripomína, že jeho prístup k posúdeniu možných prietahov je odlišný, ako je tomu v štádiu meritórneho rozhodovania. Sťažovateľka navyše eventuálnu existenciu zbytočných prietahov v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania vo svojej ústavnej sťažnosti ani nenamieta (rozsudok ESLP Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11, bod 46, III. ÚS 286/2017) a s ohľadom na minimálny časový odstup od právoplatného skončenia veci (13. júna 2023) do podania ústavnej sťažnosti (22. júna 2023) zbytočné prietahy v danej fáze konania nie je možné ani indikovať.

9. Napadnuté konanie prebiehajúce na dvoch všeobecných súdoch od nápadu veci do právoplatného skončenia veci trvalo takmer 4 roky. Uvedená dĺžka konania nepredstavuje excés z požiadavky dosiahnutia právoplatného rozhodnutia veci v primeranej lehote. K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015).

10. Nemožno tiež opomenúť i jednu zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou je smerovanie proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020, (IV. ÚS 517/2021, I. ÚS 199/2023). Predmetné právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou ESLP (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

11. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o sťažovateľkou namietanom porušení práva. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

12. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 15. augusta 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu